

**ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	0810.8.004.0	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3		
Εργαστηριακές Ασκήσεις	2		
ΣΥΝΟΛΟ	5	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με το μάθημα αυτό ο εκπαιδευόμενος αποκτά βασικές γνώσεις για τις πηγές ενέργειας με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και εμβαθύνει στις τεχνολογίες της γεωθερμίας και της βιομάζας τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά μέσω ασκήσεων πράξης και εργαστηρίων.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • έχει μια ολοκληρωμένη άποψη για το ενεργειακό καθεστώς τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο • να αξιολογεί και να σχεδιάζει συστήματα αξιοποίησης γεωθερμικής ενέργειας για χρήση στη γεωργία • να είναι ενήμερος για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εκμετάλλευση της γεωθερμίας και να λαμβάνει τη βέλτιστη απόφαση σύμφωνα με τα υπάρχοντα δεδομένα • κατανοήσει τις ιδιότητες της βιομάζας και το δυναμικό παραγωγής ενέργειας από υπολείμματα τα οποία σχετίζονται με την γη (γεωργικά υπολείμματα) • αναγνωρίσει ποια γεωργικά υπολείμματα είναι κατάλληλα για καύση και παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας • αναγνωρίσει ποια γεωργικά υπολείμματα είναι κατάλληλα για παραγωγή βιοαερίου • κατανοήσει την εκτίμηση της πορείας της αναερόβιας χώνευσης με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους (σύσταση βιοαερίου, pH, VFAs κλπ)

- υπολογίσει τις ανάγκες θέρμανσης γεωργικών μονάδων με χρήση βιομάζας
- διαστασιολογήσει, οργανώσει και λειτουργήσει μια μονάδα αναερόβιας χώνευσης για ένα ή περισσότερα γεωργικά υπολείμματα.

Γενικές Ικανότητες

- Κατανόηση των διεργασιών της αξιοποίησης της γεωθερμικής ενέργειας και βιομάζας (καύση και αναερόβια χώνευση) και πως αυτές συνδέονται με τη γη, τα γεωργικά υπολείμματα και την βέλτιστη εκμετάλλευσή τους.
- Οι φοιτητές θα εξοικιωθούν στην ομαδική αλλά και αυτόνομη εργασία με σκοπό να είναι έτοιμοι να ανταποκριθούν σε ένα διεθνές εργασιακό και διεπιστημονικό περιβάλλον με σκοπό την παραγωγή νέας γνώσης.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον (σχεδιασμός μονάδων παραγωγής ενέργειας με τη μικρότερη περιβαλλοντική επιβάρυνση).
- Λήψη αποφάσεων για τη βέλτιστη χρήση της γεωθερμίας και της διαθέσιμης βιομάζας για παραγωγή ενέργειας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περίγραμμα Ύλης Θεωρίας

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη.

Στο πρώτο μέρος αναλύονται:

1. Το σημερινό ενεργειακό σκηνικό και το μέλλον της ενέργειας, η κατάσταση της ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το μέλλον της ενέργειας και το ενεργειακό σύστημα στην Ελλάδα
2. Η γεωργία ως παραγωγός ενέργειας και ενεργειακές εισροές- εκροές στη γεωργία
3. Φυσικό Αέριο και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη γεωργία
4. Γεωθερμική ενέργεια, Σχηματισμός γεωθερμικών πεδίων, Ενεργειακές βαθμίδες και τύποι γεωθερμικών πεδίων
5. Η γεωθερμία στον κόσμο και τα γεωθερμικά πεδία της Ελλάδας
6. Χρήσεις της γεωθερμίας στη γεωργία όπως θέρμανση θερμοκηπίων και εδαφών, υδατοκαλλιέργειες. Γεωθερμικές αντλίες θερμότητας.
7. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εκμετάλλευσή της γεωθερμίας
8. Κριτήρια χωροθέτησης εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας από γεωθερμία
9. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εκμετάλλευσής της γεωθερμίας.

Το δεύτερο μέρος επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν:

10. Βιομάζα και Δυναμικό Βιομάζας: Με την παραγωγή ενέργειας από πηγές βιομάζας εξετάζοντας αρχικά το δυναμικό των γεωργικών αποβλήτων
11. Διεργασίες Βιομάζας: Αναλύονται διεργασίες επεξεργασίας της βιομάζας όπως η καύση και η βιολογική διεργασία της αναερόβιας χώνευσης με τελικό προϊόν το βιοαέριο
12. Καύση: Καύση της βιομάζας μέσα από τα βήματα της διεργασίας και την επίδραση της σύνθεσης της (περιεκτικότητα σε υγρασία, σε τέφρα και μέγεθος σωματιδίων) καθώς και τα συστήματα καύσης της βιομάζας
13. Αναερόβια χώνευση & παράγοντες που την επηρεάζουν: Στην αναερόβια επεξεργασία των γεωργικών υπολειμμάτων παρουσιάζεται η μικροβιολογία της αναερόβιας επεξεργασίας, οι παράγοντες που επηρεάζουν την διεργασία (θερμοκρασία, pH, αλκαλικότητα, θρεπτικά, τοξικές ενώσεις) αλλά και τεχνολογικές εφαρμογές αυτής.
14. Διαστασιολόγηση μονάδων: Η θεωρία θα συνοδεύεται με πληθώρα εφαρμογών, για να είναι ευκολότερη η κατανόησή της αλλά και με ασκήσεις διαστασιολόγησης μονάδων

15. Η θεωρία θα συνοδεύεται με πληθώρα εφαρμογών, για να είναι ευκολότερη η κατανόησή της αλλά και με ασκήσεις και προβλήματα για τον υπολογισμό αναγκών θέρμανσης γεωργικών μονάδων (θερμοκήπιο) με χρήση βιομάζας.

Περιγραφή Άλλης Εργαστηριακών Ασκήσεων

1. Ροή θερμότητας-Αγωγή, Συναγωγή, Ακτινοβολία-Θερμική ανάλυση θερμού ξηρού πετρώματος- Θερμική ανάλυση θερμού ταμιευτήρα
2. Χαρακτηριστικά των γεωθερμικών ρευστών (Δειγματοληψία, Γεωθερμομετρία, Μετρήσεις παροχής ρευστών)
3. Τεχνικές αναζήτησης-εντοπισμού γεωθερμικών ρευστών (π.χ. μετρήσεις θερμοκρασιών, γεωθερμικής βαθμίδας και θερμικής ροής)
4. Εναλλάκτες θερμότητας-Επιλογή επιφάνειας εναλλάκτη πλακών
5. Αγροτική χρήση γεωθερμικής ενέργειας-θέρμανση θερμοκηπίων, ξήρανση αγροτικών προϊόντων
6. Βιομάζα – Προσδιορισμός χαρακτηριστικών βιομάζας (υγρασία, τέφρα, πτητικά, θερμογόνος δύναμη)
7. Βιομάζα – Στοιχειακή ανάλυση γεωργικών αποβλήτων (άνθρακας, άζωτο)
8. Αναερόβια χώνευση βιομάζας – Μέτρηση Βιοχημικά Μεθανογόνου δυναμικού
9. Αναερόβια χώνευση βιομάζας – Ποιοτικός και ποσοτικός προσδιορισμός βιοαερίου
10. Αναερόβια χώνευση βιομάζας – Προσδιορισμός απομάκρυνσης οργανικού φορτίου και πτητικών στερεών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Το μάθημα διδάσκεται πρόσωπο με πρόσωπο στο αμφιθέατρο και στην αίθουσα του εργαστηρίου.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση PowerPoint και άλλου οπτικοακουστικού υλικού στις διαλέξεις • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Επικοινωνία με τους φοιτητές με e-mail μέσω της πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Εργαστηριακές Ασκήσεις	13
	Συγγραφή εργασιών	20
	Μελέτη	53
	Σύνολο Μαθήματος	125
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση του μαθήματος περιλαμβάνει, εκτός του τελικού γραπτού διαγωνίσματος, δύο ενδιάμεσα μικρής διάρκειας προαιρετικά διαγωνίσματα (πρόοδοι), ο βαθμός των οποίων συμβάλλει κατά 30% στην τελική βαθμολογία. Οι φοιτητές καλούνται να απαντήσουν σε θέματα ανάπτυξης, πολλαπλής επιλογής, σωστού ή λάθους και αντιστοίχισης.</p> <p>Ο βαθμός του εργαστηρίου προκύπτει από την απόδοση του φοιτητή στις υποχρεωτικές γραπτές εξετάσεις (60%) και στις εργασίες παρουσίασης των πειραματικών δεδομένων (40%).</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γεωθερμία, Ανδρίτσος Νικόλαος Β. , Φύτικας, Μιχάλης Δ., Εκδόσεις Τζιόλας, 2004
- Βιομάζα, Βιοενέργεια & Περιβάλλον, Δέσποινα Βάμβουκα, Εκδόσεις Α. Τζιόλα & ΥΙΟΙ Ο.Ε
- Bioenergy Production by Anaerobic Digestion, Korres N., O' Kiely P., Benzie J. Taylor & Francis Ltd, ISBN 0415698405
- Biogas from Waste and Renewable Resources, Dieter Deublein, Angelika Steinhauser, Wiley-VCH Verlag GmbH, ISBN 352732798